

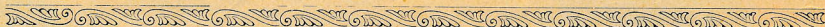
Izhaja vsak mesec nedoločen dan.

Vsebina:

Zakaj naj častimo sv. Jožefa	33
Življenje don Boska	34
Nekaj črtic o salezijanskih misijonih:	
a) Salezijanski misijonarji v Quitu	37
b) Sal. misijoni v južni Patagoniji in Ognjeni zemlji	40
c) Pismo slovenskega salezijanca iz Amerike	40
Papež in don Bosko	42
Don Boskovi spisi in vzgoja	44
Zgodovinske črtice o češčenju Marije, pomočnice kristijanov	46
Čudoviti napredek v katoliški cerkvi v devetnajstem stoletju	47
Nekrologija	48

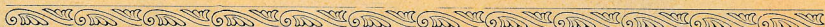

Don Bosko se pošilja brezplačno vsem sodelavcem in sodelavcem. Ako bi slučajno kdo ne prejel lista in bi ga želel imeti, naj blagovoli naznani. Milodari za pokritje tiskovnih in poštnih stroškov se
***** hvaležno sprejemajo. *****

Spoštovanim naročnikom.

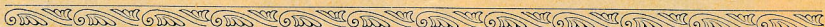
Tu in tam se lahko zgodi, da kak naročnik ne prejme zvezka. V takih slučajih nam jako ustreže, ako naznani.

Mala pošta.

Sodelavcem in sodelavcem. — Naj oprostijo blagi sodelavci in sodelavci, ako ne moremo vselej hitro odgovoriti na njih vprašanja in prošnje. Istotako naj blagovolijo oprostiti, ako včasih ne moremo takoj poslati zaželenih predmetov. Večkrat se zgodi, da jih nimamo ravno pri rokah in moramo čakati, da jih dobimo. Živeli!

Frančišek M., Celje. — Vsi tisti, ki dobivajo list „Don Bosko“, so vpisani v zapisnik salez. sodelavcev, zato tudi deležni salezijanskih odpustkov. Zdravstvujte!

Odpustki salezijanskih sodelavcev v aprilu.

Kdor skesano spovedan pristopi k sv. obhajilu, more razven odpustkov na strani 4. in 5. prvega zvezka t. l. zadobiti še popoln odpustek: na praznik sv. Izidora, škofa (4. apr.); na praznik sv. Fidelisa, mučenika (24. apr.); na praznik sv. Pavla od Križa (28. apr.).

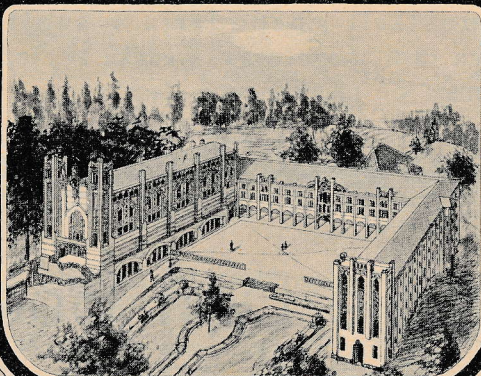

DON BOSKO

PUSITE MAJ

PRITIKMENI

PAJ MI DUŠ

URUCVEM

COB ■ ■ ■ ■ ■ GOD

List salezijancev v Ljubljani.

COB ■ ■ ■ ■ ■ GOD

Zakaj naj častimo sv. Jožefa?

Sv. Jožef je svetnik, ki najbolj zasluži, da ga častimo. Bog sam hoče, da častimo sv. Jožefa, ker ga je on sam častil, ko ga je izbral za rednika svojemu Sinu, za ženina prečisti Devici. Sv. cerkev želi, da povsod, kjer častimo Jezusa in Marijo, častimo tudi sv. Jožefa.

K češčenju sv. Jožefa nas spodbuja ljubezen, katero sta gojila do sv. Jožefa Jezus in Marija; spodbuja nas zgled angeljev, ki so spoznali sv. Jožefa jednakega sebi v kreposti in višjega v časti. K češčenju sv. Jožefa nas spodbujajo zgledi svetnikov in tolikih kristjanov, ki tako goreče časte in ljubijo sv. Jožefa. Poglejmo don Boska! Kako goreče je ta božji služabnik častil sv. Jožefa, kako slovesno je obhajal njegov praznik v svojih zavodih! Ko je prvič izdal knjigo „Giovane Provveduto,“ ki je izšla tekom 50 let v nič manj kot 456 izdajah, kako navdušeno je govoril v njej o sv. Jožefu! Leta 1867. je izdal njegovo življenje. Opisal je je tako ganljivo, da že samo branje vzbudi v čitateljih ljubezen do sv. Jožefa. Ko je l. 1868. zidal sveetišče Marije Pomočnice, je prvi altar za onim Marije Device postavil na čast sv. Jožefu. Podoba sv. Jožefa, štiri metre visoka in dva metra široka, je umetno delo Tomaža Lorenzona, toda sliko si je izmislil don Bosko.

Nebeško Dete drži v roki košarico cvetk in jih ponuja presveti Devici, kakor bi hotel reči: moje cvetke so cvetke slave. Njegova nebeška Mati mu svetuje, naj jih daruje sv. Jožefu, da jih on razdeli pobožnim častilcem, ki s povzdignjenimi rokami klečé pred njim in zdihujejo k njemu. Cvetice zaznamujejo božje milosti, katere Jezus daruje Mariji, ona pa svojemu ženinu, da jih mesto nje deli ljudem, kakor ga pozdravlja sv. katoliška cerkev: in ga je postavil gospodarja v svoji hiši.

Naj vsak kristjan časti mogočnega svetnika sv. Jožefa, ker velike so milosti, katere prejemajo od njega njegovi častilci!

Življenje Don Boska.

IV. Don Boskov prvi gojenec.

Odkar je don Bosko videl prizor nesrečnih jetnikov, njegovo srce ni več mirovalo. Posvetiti se mladini, rešiti mladino iz brezdna pogube, to je bila njegova največja želja. Vedno je premišljeval, na kak način bi mogel začeti prekorsno delo. Molil je in zaupajoč v božjo pomoč, je pričakoval trenutka, da mu Vsemogočni pokaže vinograd, kjer bi mogel delovati v blagor mladine.

Leto 1841. se je bližalo koncu. Bilo je 8. decembra. Katoliški svet je obhajal praznik brezmadežnega spočetja Marije Device. Bolj kakor po navadi je ta dan čutil don Bosko v srcu željo posvetiti svoje življenje ubogi mladini. Zbrati okrog sebe množico otrok in živeti med njimi kot oče sredi sinov, to je bila njegova želja, iskrena prošnja k Mariji Devici.

Don Boskova prošnja je bila sveta. Sveta in ponižna je dopadla Brezmadežni, ki se je ljubeznivo ozrla na gorečega Boska in slušala njegovo prošnjo.

Opravljen v mašno obleko je stal don Bosko v zakristiji sv. Frančiška asiškega in se pripravljaj na presv. daritev. Manjkalo je strežnika, da bi stregel pri maši.

V kotu v zakristiji se je stiskal bosonogi deček in opazoval pobožnega mašnika. Kako je prišel ta deček v zakristijo, ni znano. Bržkone ga je privedla Previdnost božja, da pokaže don Bosku stezo, ki vodi v vinograd zapuščene mladine. Kako čudovita so božja pota! Čim bolj jih opazujemo, tem bolj spoznavamo, kako veliko je božje usmiljenje do človeškega roda.

Da bi še bolj natanko spoznali čuda božjih del, ki povzdigujejo človeški duh proti nebu in ga odtrgajo od svetne minljivosti, je Bog naklonil, da ravno ta dan ni bilo strežnika, ki bi stregel don Bosku pri sv. daritvi.

Ura je odbila, zvonovi so omolknili, ljudstvo je čakalo v cerkvi, strežnika ni bilo nikjer. — Kje naj ga iščem? — je sam pri sebi premišljal cerkovnik in se radovedno oziral. Kar zapazi pri vratih dečka. Plašno se je stiskal v kot, kakor bi se hotel skriti njegovim očem.

„Iidi, boš stregel pri maši!“ zavpije cerkovnik tako, da se deček strese po celem telesu.

„Ne znam“, odgovori prestrašeno deček.

„Hočem, da strežeš!“ zavrne odurno cerkovnik in jezno stopi pred malega dečka, ki se trese kakor šiba ob vetru.

„Ne znam, še nisem nikdar stregel.“ —

„Ako ne znaš streči, zakaj prideš tu notri?“ zavpije na ves glas cerkovnik in neusmiljeno udriha po ubogem dečku, ki boječ se še hujšega, plašno beži.

„Kaj delate? Zakaj bijete ubogega dečka? Kaj Vam je storil?“ vpije don Bosko za odurnim cerkovnikom.

„Pride v zakristijo in ne zna streči k maši.“ —

„Četudi, vi niste prav ravnali.“ —

„Kaj vas briga?“ —

„Briga in še dosti. On je moj prijatelj. Ne maram, da bi z mojimi prijatelji tako ravnali. Idite in ga pokličite! Nikar se ne vrnite, dokler ga ne najdete!“

Osramočen hiti cerkovnik za revnim dečkom. Najde ga v ozki ulici in ga pripelje pred don Boska. Tresoč se strahu in ves objokan se približa deček don Bosku. Ta ga prime za roko in ga ljubeznivo vpraša:

„Si že bil pri sv. maši?“ —

„Še ne“, odgovori deček; medtem si pa s klobučnim robom gladi ustnice in si ne upa pogledati naravnost don Boska. Le tu in tam vzdigne solzne oči in jih takoj zopet povesi, kakor bi se sramoval pokazati solze in svojo žalost.

„Sedaj idi k sv. maši“, mu reče slednjič don Bosko. „Po sv. maši pa pridi k meni, ti bom nekaj povedal, kar ti bo napravilo veliko veselja.“

Ljubezniva beseda prijaznega mašnika je umirila prestrašenega dečka. Komaj je čakal, da je minula presv. daritev, da je mogel zopet teči k mlademu mašniku. Celu mašo je premišljeval, kaj mu bo povedal dobri duhovnik.

Po sv. maši hiti ubogi deček vesel v zakristijo. Don Bosko ga pritisne k sebi in ga nagovori z ono ljubeznivostjo, ki je bila le njemu lastna:

„Prijatelj, kako ti je ime?“ —

„Jernej Garelli.“ —

„Kje si doma?“ —

„V Asti“. —

„Ali še živi tvoj oče?“ —

„Je umrl.“ —

„In tvoja mati?“ —

„Je tudi umrla.“ —

„Koliko si star?“ —

„Šestnajst let.“ —

„Ali znaš brati in pisati?“

„Ne znam nič.“ —

„Ali znaš peti?“

„Tudi ne.“ —

„Zvižgati pa gotovo znaš.“ Pri teh besedah se je deček glasno zasmejal. To ravno je don Bosko želel, kot dokaz, da je pridobil njegovo zaupanje.

„Povej mi“, je nadaljeval don Bosko, „ali si že opravil prvo sv. obhajilo?“ —

„Še ne.“ —

„Ali si že bil pri spovedi?“ —

„Da, ko sem bil še majhen.“ —

„Ali hodiš h krščanskemu nauku?“ —

„Si ne upam.“ —

„Zakaj ne?“ —

„Se sramujem, ker so moji tovariši še tako majhni in znajo več kot jaz, ko sem že tako velik.“ —

„Če bi te učil jaz, ali bi me hotel poslušati?“ —

„O kako rad.“ —

„Ali bi rad hodil v to sobo?“ —

„Rad, samo . . .“ Pri teh besedah deček omolkne. Don Bosko takoj spozna dečkove misli in ga uljudno tolaži: „Bodi miren, nikdo te ne bo tepel. Od danes naprej boš moj prijatelj in boš imel opraviti z menoj in z nikomur drugim. Kdaj hočeš, da začneva?“ —

„Kadar hočete.“ —

„Danes popoldne?“ —

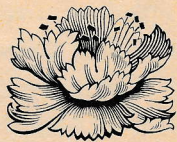
„Da.“ —

„Bi hotel tudi sedaj?“ —

„Da, tudi sedaj.“ —

Don Bosko naredi znamenje sv. križa. Deček se ni znal prekrižati, zato ga je ta dan don Bosko učil, kako se naredi znamenje sv. križa. Črez pol ure ga je prijazno odslovil in mu zagotovil, da ga bo naučil streči k sveti maši. Daroval mu je svetinjo Marije Device in mu naročil, naj se povrne prihodnjo nedeljo. Deček je z veseljem obljubil in zagotovil, da bo pripeljal s seboj lepo število svojih tovarišev.

Garelli je bil prvi kamen don Boskovih oratorijev, ki dandanes do prinašajo obilo koristi v nevarnost izpostavljeni mladini.

Nekaj črtic o salezijanskih misijonih.

Salezijanski misijonarji v Quitu.

(Dalje.)

II.

V početku vstaje so salezijanci v Quitu vživali precejšnjo prostost. Le tu in tam se je pokazal kak redar in od daleč opazoval, kaj se godi v zavodu. Mislil je, da bo v vsakem hišnem voglu zapazil orožje, med predstojniki in gojenci pa vstaše.

Dokler je le od daleč opazoval življenje v zavodu, so predstojniki potrpežljivo prenašali njegov vstop. Ko je pa nekega dne vstopil v tiskarno in iz nje izpodil gojence in mojstre, je bilo umestno stopiti na noge in naravnost grajati veliko predrznost.

„Odkod tako nepričakovano?“ ga vpraša ravnatelj zavoda, ko zve o ošabnem postopanju. „Kdo vam je dovolil stopiti v zavod in vznemirjati dečke?“ —

„Višja oblast.“ —

„In zakaj to? Vi s svojo prisotnostjo vznemirjate dve najimunitnejši delavnici, tiskarno in knjigarno, in me niti ne opomnite. Vi podite moje gojence, kakor da bi bili zakrivali kak zločin. Vaše postopanje je nesposobno.“ —

„Govorijo, da vaša tiskarna izdaja liste zoper vlado.“ —

„Kar jaz vem, je to laž. In če bi bila to resnica in bi jaz to opazil, bi jaz prvi to prepovedal. Ste morda vi kaj našli?“ —

„Do zdaj ne.“ —

„In tudi ne boste. Le iščite, magari do jutri, — v našem zavodu ne boste ničesar našli.“

Res je preiskal vsako luknjo. Pregledal je vso tiskarno; prebiral je tu in tam raztresene liste in ker ni ničesar našel, je sramežljivo odšel.

Ker se je prvi naskok ponesrečil, so na drug način skušali nasprotniki škodovati zavodu. Da bi preganjanje redovnikov postalo bolj silovito, so nasprotniki sv. cerkve sklicali velik shod, katerega so imenovali „meeting“. Shod se je vršil ponoči. Lepo število revnih kmetov, katere so podkupili brezbožni uradniki, se je udeležilo shoda in se napilo mržnje zoper redovnike.

Redovniki so takoj spoznali, kam meri shod, in so previdno pazili. Tudi salezijanci niso upali spati; z močjo so se hoteli zoperstavljati moči.

„Gojenci salezijanskega zavoda so vajeni orožja, nocoj naj poskusijo!“ tako je predsednik nočnega shoda govoril navzočim in jih hrabil.

Ko so salezijanski sotrudniki uvideli, da skrajna nevarnost preti zavodu, so takoj prihiteli opomnit predstojnike. Tudi stariši gojencev so prihiteli opominjat sinove, naj se varujejo, naj se skrijejo, naj bežijo. Vse to je vzbudilo med gojenci nenavadno gibanje. Ti se pa niso bali; pripravljali

so se na boj in srčno so klicali: „Da, naj le pridejo, če hočejo poskusiti našo moč; naj le pridejo, naj le pridejo!“

Vsakdo se je oborožil z železnimi palicami, ki so služile za telovadbo. Tako oboroženi so na različnih prostorih v zavodu pričakovali sovražnika. Predstojniki so jih mirili, a spraviti jih k počitku ni bilo nikakor mogoče.

O polnoči se približajo vstaši. Videč zavod povsod razsvetljen, so se prestrašili in grozno preklinjaje zopet odšli.

Drugo jutro se je ravnatelj zavoda takoj napotil k generalu Alfaru. Povedal mu je natanko, kaj se je zgodilo in kako sovražniki nameravajo sklicati nov meeting in to naravnost zoper salezijance.

„Policija mi ni ničesar povedala“, odgovori Alfaro.

„Vam je znano, da se mi ne mešamo v politiko“, nadaljuje ravnatelj; „zakaj tedaj toliko nasprotja ubogim salezijancem?“ —

„In vendar se snuje neka zarota. Jaz to vem iz gotovih virov in se ne motim.“ —

„Kdor načeluje državi, je treba, da je o vsaki stvari dobro obveščen. Jaz o tem ne vem ničesar. Edina moja skrb je vzgoja mladine; le za to skrbim, le za to se brigam.“ —

„Bodite prepričani, da se snuje zarota, velika zarota zoper mene. Ne marajo, da bi jaz ostal na prostoru, kamor me je posadilo ljudstvo.“ —

Indijanci iz misijona „Candelaria“.

„In vi mislite, da so tudi salezijanci med temi?“ —

„Tega ne vem. Občudujem njih požrtvovalnost in bom skušal pokazati svojo naklonjenost.“ To reki se je poslovil in zapustil ravnatelja v najlepših nadah.

Nemški konzul, dasi protestant, se je sredi preganjanja pokazal skrbnega očeta in je dajal modre nasvete onim, ki so pribežali k njemu. Tudi salezijanski ravnatelj se je obrnil do njega, da bi izvedel, koliko je resnice v onem, kar se govori o salezijancih po mestu. Dobri konzul je z veseljem poslušal ravnatelja. Hvaležen za veliko zaupanje, je slednjič rekel: „Za zdaj bodite mirni. Takoj grem k Alfaru in upam, da odpravim vsako sumničenje. Grem in vam takoj naznanim izid.“

Konzul se je v resnici takoj napotil. Potem, ko je govoril o raznih stvareh, je obrnil govor na salezijanski zavod. „Govorijo po mestu, da nameravate zapreti salezijanski zavod, da nameravate spoditi salezijance po noči.“ —

„Jaz nimam ničesar zoper salezijance in želim, da to vedo tudi drugi. Toda, če bi bili oni krivi, bi ne čakali noči, pri belem dnevu bi zapustili republiko.“

Dasi je iz jedne strani general Alfaro utolažil salezijance in jim zagotovil naklonjenost, z druge strani so jih vseeno strašili nasprotni glasovi, ki so se slišali še vedno po mestu. Nasprotniki se nikakor niso hoteli umiriti. Nadškofu so zažgali palačo, kri redovnikov je še vedno tekla. Kapucini, šolski bratje in lazaristi so morali bežati. Nekateri izmed njih so našli smrt na cesti, ali v hiši ali celo v puščavi. Mnogo katoličanov je bežalo v Kolumbijo in si tako rešilo življenje.

Predstojnik salezijancev je kmalu opazil veliko nevarnost, ki je od vseh strani grozila zavodu. Tudi salezijanski sotrudniki niso nehali opominjati salezijancev, naj ne verujejo zvitemu Alfaru. Kaj je storiti? Razkropiti gojence in bežati iz mesta? Nikakor. — „Don Bosko mora braniti svoje sinove. On nas je zapustil na zemlji in sedaj, ko je v nebesih pri Mariji Devici, se mora ozreti na našo nevarnost“, — s temi besedami je tolažil ravnatelj sebe in svoje sobrate.

„Pravijo, da vas bodo spodili“, so ponavljali dobri sotrudniki.

„Tedaj bomo šli. Toda odnehali ne bomo, dokler nas ne bo prisilila sila. Bog nas bo varoval. Mi smo nedolžni in se ne bojimo ničesar.“

Indijanke iz misijona „Candelaria“.

Da se res bližajo nevarni časi, je slednjič potrdil obisk častnika Ojeda in treh policajev. Nekega dne stopijo v zavod. Duhovnik Taricco se približa Ojedi in mirno vpraša: „Kaj želite?“ —

„Izročite mi orožje!“ odgovori Ojeda.

„Govorite resnobno?“ —

„Da, resnobno. Če nočete imeti sitnosti, izročite takoj!“ To izreki stopi v kovačnico. Tu najde tri cevi, katere je nek častnik izročil v popravo. Tudi te je vzel s seboj.

Kmalu za njim pridejo drugi. Preiskali so ves zavod. Celo nekaj zabojev na dvorišču, v katerih je bila shranjena opeka, so hoteli odpreti, misleč, da so v njih skriti naboji. Ker niso našli ničesar, so osramočeni odšli.

Salezijanci so imeli še mnogo drugih težav. Zaupajoč v božjo Previdnost so nadaljevali svoj posel in mirno pričakovali rešilne ure. (Dalje).

Salezijanski misijoni v južni Patagoniji in Ognjeni zemlji.

Salezijanski misijonar monsignor Jožef Fagnano je pred kratkim poročal sv. stolici o salezijanskih misijonih v južni Patagoniji in Ognjeni zemlji. Med drugim je predložil pregled, koliko je napredovalo katoličanstvo v zadnjih devetnajstih letih v onih divjih krajih. Poglejmo!

Leta 1886	katoličanov	1500 ;	leta 1904	katoličanov	29.000
„ „	protestantov	1700 ;	„ „	protestantov	3.700
„ „	nespreob. divjakov	6000 ;	„ „	nespreob. divjakov	500
„ „	katoliških šol	1 ;	„ „	katoliških šol	14
„ „	katoliških cerkvâ	0 ;	„ „	katoliških cerkvâ	7
„ „	katoliški kapelici	2 ;	„ „	katoliških kapelic	7

Pismo slov. salezijanca iz Amerike.

Koliko je trpelo moje srce, ko sem se poslavljaj od ljube domovine, si vsakdo sam lahko predstavlja. Zato tega ne bom opisoval, marveč bom le v kratkem omenil, kako sem skupno z drugimi misijonarji potoval iz domovine v Ameriko.

Ko smo se poslovili od predstojnikov v Turinu, smo se odtod podali na Špansko. Peljali smo se skozi Barcelono, krasno špansko mesto. Čaroben je pogled na to mesto zvečer, ko je razsvetljuje toliko luči, kolikor jih drugodi nisem opazil nikjer. V mestu Sarià smo se ustavili en dan. Tu smo nekoliko počili in se pripravili za dolgo morsko popotovanje.

Drugi dan smo se vsedli na ladijo. Žal, da smo se skozi Gibraltar vozili po noči, ko ni bilo mogoče ničesar videti. Veseli me pa, da smo se mimo krasnih Kanarskih otokov vozili po dnevi. Take lepote še nisem videl. Visoke peščene gore, zeleni travniki, cvetoči vrtovi, vse to je delalo okolico podobno raj.

Ko smo po dolgem potovanju prišli do Amerike v pristanišče venezuelske republike, smo se s težkim srcem poslovili od petih tovarišev. Ti so šli v Caracas, mi smo pa nadaljevali svojo pot.

V različnih pristaniščih smo izstopili in si ogledali pristanišče in mesto. Tako smo izstopili v venezuelskem pristanišču Puerbo Cabello. Tu smo

obiskali očete dominikance, ki so nas sprejeli kot brate. Obiskali smo tudi nekatere redovnice, ki so nas z veseljem pogostile in to tembolj, ker smo imeli s seboj dvanajst salezijank. Nadalje smo izstopili na otoku Curacao. Po dvehurni vožnji v kočijah smo dospeli do salezijanskega zavoda, kjer so nas dečki sprejeli z godbo.

Drugo jutro smo se zopet vsedli na ladijo in se obrnili proti Kolumbiji. V pristanišču Sabanilla smo se izkrkali. V mestu Baranquilli, oddaljenem poldrugo uro od Sabanille, smo obiskali svoje brate.

Triindvajset dni je že preteklo, odkar smo se ločili od domovine. Utrujeni od dolgega potovanja smo potrebovali počitka, ker pot, ki nas je še čakala je bila dolga in težavna. In res smo nekaj dni ostali v salezijanskem zavodu in se okrepčali za daljno pot.

Z veseljem smo se zopet podali na pot. Skozi osem dni smo se vozili po reki Magdaleni, predno smo prišli do mesta Honda. Tu se je začela največja težava. Tri dni sredi nevarnih pečin, čez visoke gore je bilo treba jahati konja, predno smo dospeli do svojega cilja, do velikega mesta Bogotà. Tu je bilo konec naše poti.

Ubogi misijonar, koliko mora trpeti, predno pride do svojega cilja, koliko sredstev mora rabiti! Tu se mora voziti na vlak, tam v kočijah, zopet tam mora sredi širnih gozdov in puščav, čez visoke gore, sredi nevarnih pečin jahati konja, in revež tisti, ki ga ni vaje. To vse nas je doletelo, predno smo prišli v Kolumbijo do mesta Bogotà.

Bog vedi, kakšno ljudstvo, kakšni vojaki, kakšne šege so v onih krajih, boste gotovo mislili sami pri sebi. — Ljudstvo je prijazno. Spoštljivo pozdravi duhovnika, mu poljubi roko, prosi za podobico, in

kadar jo prejme, se čuti srečnega, kakor bi prejelo zaklad. Revščina je grozna. V slamatih ali iz blata izdelanih kočah ne vidite drugega, kot revščino in kup otrok. Kadijo vsi: dečki in deklice, možje in žene. Zamorci delajo, kakor živina, in vendar ne zaslužijo toliko, da bi si utolažili lakoto in dostojno pokrili svoje telo.

Duhovniki imajo dosti dela. Tu in tam v celem mestu ni več kot en sam duhovnik. Lahko si torej mislite, koliko nevednosti, grdih razvad in nemoralnosti mora biti med ljudstvom.

Vojaki, kakor sem videl, so slabo urejeni. Hvalevredno je to, da pozdravijo duhovnika, kadar ga srečajo. Policaji imajo mesto sabelj v rokah biče.

Za sedaj toliko. Ko bom bolj natanko poznal vse te kraje in šege, bom poročal kaj več.

Z iskrenim pozdravom vsem skupaj ostanem zvesti prijatelj, rojak in sobrat

Bogotá, 5. januarja 1905.

Karol Gregorka.

Papež in don Bosko.

Ljudje delujejo, Bog jih vodi; te besede učenega govornika minulega stoletja bliščijo v don Bosku, katerega dela so se v menj kot petdesetih letih sredi ovir in težav razširila iz Turina po širnem svetu; v onem don Bosku, ki je poznal potrebščine 19tega stoletja ter poln vere in ljubezni odprl velike zavode po Evropi, Ameriki, Aziji in Afriki.

Toda, kje je zajel Don Bosko vso to moč? Odkod je prejel ono modro predrznost, ki ga je iz ponižnega duhovnika storila enega najslavnejših mož minulega stoletja? Ako opazujemo don Boska, vidimo, da je vse to zajel iz očetovske ljubezni. Nihče ni znal tako globoko seči v človeška srca, kakor don Bosko, in si tako hitro pridobiti srca. On je znal vzbuditi v človeških srcih najblažja čutila, zato je še dandanes ljubljen, kakor je bil ljubljen v svojem življenju.

To očetovsko ljubezen pa je don Bosko zajel pri očetu vseh vernih, pri namestniku Kristusovem. Marija Devica je bila njegova zvezda, papež njegov voditelj, luč in temeljni kamen, na katerega je zidal velikansko poslopje.

Kdor pozna življenje don Boska, mu te besede ne bodo nove. Življenjepisi papežev prvih treh stoletij, cerkvena zgodovina, mnogi apologetični spisi, monumentalno svetišče Jezusovega Srca v Rimu, katero je zidal iz pokorščine do rimskega papeža, njegove besede, njegovo življenje, — vse to je in bode živa priča, koliko ljubezni in spoštovanja je gojil don Bosko do Kristusovega namestnika.

Pripovedujejo, da je Dante Alighieri nekoč vprašan, kaj da je epična pesem, peljal svoje vprašalce na obrežje jadranskega morja in jim pokazal veličasten prizor človeške minljivosti: nebo, zemljo, morske valove, reke in gore, ter jim rekel: „Glejte, to je epična pesem.“

Tudi mi lahko odgovarjamo našim nasprotnikom, ki nas vprašajo, kaj da je in kaj dela rimski papež: „Idite v Rim in iz sedmih gričev občudujte čast rimskega papeža!“ Čast in zasramovanje, žalost in solze, krotkost in

nasprotstvo, — vse se zbira pred njegovimi nogami. In vendar sredi tolikih zmešnjav, sredi tolikih bojev, sredi zla, ki se vsak dan bolj širi po večnem mestu med valovi uporov, ki se zaganjajo proti Vatikanu, sv. oče ohrani nadnaravni mir; njegov razum ostane svetel, njegovo srce čisto, njegovo čelo jasno. Ni ljubezen, ni sovraštvo, ni spoštovanje, ni zaničevanje, ni hlinjenje, ni žuganje ga ne odstranijo od svojih dolžnosti; jednak starodavnim spomenikom, ki vkljub času in svetnim viharjem ostanejo trdni in nepremakljivi, ostane rimski papež trden in stanoviten v spolnjevanju svojih dolžnosti.

Ljubeznivi oče, ki ne pozna drugega kot odpuščanje in ljubezen, ostane trden kakor skala. Besede iponskega škofa „Ljubite ljudi, varujte jih zmot“ se v nikomur drugem ne izvršujejo tako vestno in natančno, kakor v papežu. On je sat medu, ki se cedi iz ust mogočnega leva, da tolaži odrešene duše v bridkosti tega življenja in jih krepi na poti, ki vodi v nebesa. „Četudi bi moja dušo ne obsvitali žarki božje milosti“, je rekel nekoč Lacordaire, „bi vendar s ponižnim spoštovanjem poljubil noge častitemu možu, ki se je tako krepko zoperstavljal skušnjavam in ohranil neomadeževano svojo čast; možu, ki se je skozi toliko stoletij znal zmagonosno boriti zoper materijalizem.“ In ta stanovitnost in trajnost, medtem ko se spreminjajo človeški rodovi, kaže nepremagljivi značaj krščanskega papeštva.

Zgodovinopisec Hurter je še kot protestant vzkliknil: „Pred Vatikanom se zgublajo države, običaji in človeške navade ravno tako kakor kaže Homer, da se prebivalci zemlje zgublajo pred Jupitrom.“ Toda, ne Jupiter, ampak Jezus Kristus je izročil Rimu večno kraljestvo, ki ne gospoduje nad tvarjo, marveč izvršuje svojo moč nad dušami. Ta moč bi ne mogla biti trajna, ako ne bi bilo papeštvo postavljeno od Boga. Papeštvo je čudež božji, bistvo svete vere, delo Jezusa Kristusa, Boga-človeka. To delo božje prodré v duše vernih, oživi besede, blaži dela tako, da postanejo tembolj sveta, čim bližja so papežu.

In skrivnost don Boskove slave, vzrok trajnosti in čudovitega razširjevanja njegovih del izvira iz neomejene udanosti rimskemu papežu. To udanost je malo dnij pred svojo smrtjo zapustil kot dedščino svojim sinovom. „Moji sinovi“, so bile njegove besede malo pred smrtjo, „naj bodo vedno pokorni in udani sv. očetu. Z veseljem naj poslušajo njegove besede in naj se vedno raji poprimejo njegovega mnenja, kakor mnenja najbolj učenih bogoslovcev.“

Tako je ravnal don Bosko, tako je želel, da ravnajo njegovi sinovi.

Don Boskovi spisi in vzgoja.

Po pravici pravijo, da je vprašanje o vzgoji najbolj važno vprašanje sedanjega časa. Vsak človek, vsaka družina, vse človeštvo pričakuje od vzgoje poboljšanje stanja, ker le z vzgojo se more doseči oni cilj, katerega po notranjem nagibu želi vsakdo doseči. Različna so mnenja o vzgojiteljih, o njihovih uspehih, o načinu vzgajanja, toda o potrebi in dolžnosti vzgajanja je le eno in isto mnenje. Posamezniki in narodi, ki so skupine posameznikov, zmorejo le toliko, kolikor znajo misliti in delovati. Do resnega mišljenja pa pripelje vzgoja. Ona pokaže, kakšno mora biti delovanje, da doseže svoj cilj. Zato dandanes vsi smatrajo šolo kot bojno polje, na katerem se kaže bodočnost človeške družbe. Ni tedaj čudno, da si najbolj mogočni razumi zberejo vzgojo kot glaven predmet vsega učenja, da vlade dandanes bolj kot nekoč zahtevajo vzgojo, četudi ne vselej po racionalni metodi.

Don Bosko pa je v svoji bistrumnosti, s katero Bog obdaruje ljudi, katere odloči za visoka poslanstva, kmalu spoznal potrebe časa, je slišal zdihovanje ubogega naroda, in kar je največ: on je uvidel, kako za moralno in civilno obnovo nič več ne zadostuje sama šola. Videl je, da je treba novih sredstev, ki naj bi podpirala šolo in jo storila res koristno človeški družbi. Vzdignila se je demokracija in don Bosko je spoznal, da jo je treba ljubeznivo sprejeti in jo okristjaniti v svojih virih, ki niso nič drugega, kakor mladina. Da bi to lažje dosegel, je šolski vzgoji svojih gojencev, ki se je rodila iz nedeljskih zabavišč tik cerkve, pridružil priproste, resne in koristne spise, kojih namen je bil preskrbeti verskim, moralnim in materialnim potrebam. Več kot sto koristnih knjig je prišlo izpod don Boskovega peresa.

Don Bosko je bil človek poln ljubezni, ker je bil odvisen od rimskega papeža in od katoliške cerkve. Tri bisere krščanskega vzgojitelja: resnico, ljubezen in požrtvovalnost, ki so bliščali na njegovem čelu, je zajel iz studenca sv. katol. cerkve. Gospod, moje razsvetljenje, te besede Alfreda Vel., katere je pred več kot 1000 leti ukazal zapisati nad vratmi vseučilišča v Oxfordu, je don Bosko nosil v srcu in v svojem delovanju. Po naukih Jezusa Kristusa, najboljšega vzgojitelja, je hotel svoje spise, prepričan, da bo ž njimi dosegel največji uspeh v verski vzgoji.

Toda don Bosko v svojih spisih ni bil nepresegljiv le v verskih načelih, marveč tudi v načinu pisanja. V njegovih spisih ne najdemo ostrosti, ki hujska in draži. V njih ne opazimo sebičnosti, ki žali, ne pomanjkanja spoštovanja in razžaljenja časti, kar povsod in med vsemi, zlasti med katoličani zahteva dolžnost, — z jedno besedo: v spisih don Boska ne najdemo ničesar, kar bi žalilo krščansko ljubezen. Odtod tolika moč v njegovih spisih; odtod toliko ljubezni in spoštovanja do don Boska; odtod toliko uspeha v njegovem vzgajanju.

Diderot je pisal, da je človeški čut tembolj čist in nežen, čim boljše je človeško srce. Don Bosko je videl, da šola sama, mesto da bi blažila dečke, jim zamori nežnost čustev in čistost življenja, in to radi pogubnih klasičnih spisov, zato je vzel v roke laške in latinske klasike, jih dostojno očistil in tako očiščene poslal med svet. To prekornostno delo je priporočil tudi svojim sinovom, ki še vedno očiščujejo klasične spise in jih stvarjajo prikladne mladini.

Don Bosko se pa v svojih spisih ni oziral le na versko in moralno vzgojo, oziral se je tudi na materialno korist. Tudi telo ima svoje potrebe in svoje dolžnosti. In res, zakaj bi vzgojevalni spisi razven dušnega dobička ne skrbeli tudi za telesni blagor? Zakaj bi vzgojitelj pustil ubogo ljudstvo v vsakdanjih borbah za življenje? Don Bosko, velikodušen mož, je spoznal, da je skrb za telesni blagor velika podpora pri vzgoji, zato je v nedeljskih zabaviščih imel navado obdarovati dečke s kruhom in sadjem, potem ko so opravili dušne dolžnosti. Koliko modrosti v tem kruhu in sadju, katerega je don Bosko delil brezplačno ubogi mladini, potem ko so storili verske dolžnosti! S čim bi si mogel lepše pripraviti pot do verske in moralne vzgoje? To nam kaže, da ljubezen don Boska ni oklepala le ono, kar se hrani v veri in morali, marveč se je raztezala na celega človeka, na vse in posamne njegove potrebe.

To opazujemo tudi v njegovih spisih. Lahko bi našli celo vrsto don Boskovih spisov, kojih namen je materialna korist ubovega ljudstva. Ljudstvo je občutilo njegovo ljubezen, zato ga je ljubilo in poslušalo njegove nasvete; — zato je dosegla toliko uspeha njegova vzgoja.

Zgodovinske črtice o češčenju Marije, pomočnice kristjanov.

III.

Ustanovitev praznika Marije, pomočnice kristjanov.

V začetku devetnajstega stoletja je hotel Napoleon I. prisiliti sv. očeta, da bi mu izročil svojo državo. Papež Pij VII. se mu ni hotel udati. Radi tega ga je brezbožni cesar ukazal vkleniti in zvezanega peljati iz Rima v Grenoble. Med potjo je ljudstvo drlo iz hiš in z navdušenimi klici proslavljalo sv. očeta.

Velika čast, katero so verniki povsod skazovali visokemu jetniku, je še bolj razjarila ošabnega cesarja. Nejevoljen in razdražen ukaže vojakom, naj peljejo papeža nazaj na Laško. Mesto Savona je bila njegova ječa skozi tri leta.

V početku svojega bivanja v Savoni je sv. oče užival precej prostosti. Toda to ni dolgo trpelo; kmalu so začeli ž njim ostreje postopati. Odvzeli so mu knjige in zabranili vernikom občevati z najvišjim pastirjem.

Po preteku treh let ga je ukazal Napoleon skrivaj prepeljati v Fontainbleau (Fontebλό). Ko so ga pripeljali do Mont Cenisa-a (Mont Senija), je bil ubogi starček popolnoma onemogel. Redovniki tamošnjega samostana so mu podelili zakrament sv. poslednjega olja. Neusmiljeni vojaki mu niti sedaj niso pripustili toliko počitka, da bi si nekoliko opomogel; napol mrtvega so peljali dalje. Deset dni in deset noči je ubogi starček v neopisnih mukah sedel v vozu, predno je dospel do odmenjenega cilja v Fontainbleau.

Sveti oče je zdihoval v tužni ječi, a verniki niso imeli razun molitve nikakega sredstva, da bi mu olajšali žalostno stanje. Tudi Pij VII. je iskal tolažbe v molitvi. V velikem zaupanju do Marije Device je obljubil, da bo v znak hvaležnosti določil praznik v čast Mariji Pomočnici, ako ga ona zopet pripelje v večno mesto,

Med tem je pa Napoleonova moč in slava še vedno rastla. Ves svet ga je občudoval in govoril o njegovih zmagah. Ko so se mu v Dresdenu poklonili evropski vladarji skoro tako, kakor bi bili njegovi vazali, se je ponosno in z najlepšimi nadami pomikal z vojsko proti Rusiji. Ko je zvedel, da ga je papež izobčil, se je norčeval iz njegovih besedi in ošabno klical: „Ali morda papež misli, da bodo vsled izobčenja padle puške iz rok mojim vojščakom?“

Česar ošabni cesar ni pričakoval, to se je v resnici zgodilo. Radi ne- navadnega mraza, ki je to leto razgrajal na Ruskem, so otrpnile roke ponosnim vojakom. Iz njegovih rok je padlo orožje. Premagani so se morali vrniti nazaj v domovino. Izmed 500 tisoč vojščakov, ki so prestopili reko Njemen, se jih je le 20 tisoč moglo vrniti; vsi drugi so ostali na ptuji zemlji.

Ošabni cesar je zbral novo armado, toda bil je zopet premagan. Čete zaveznikov so pridrle celo na Francosko. Napoleon se je bal, da bi mu ti ne ugrabili papeža, zato je ukazal svojim vojščakom, naj ga zopet prepeljejo v mesto Savono. Toda po preteku dveh mesecev ga je moral izpustiti.

Pij VII. se je takoj obrnil proti Rimu. Med radostnimi klici meščanov je dne 24. maja 1814. dospel v večno mesto. Napoleon se je bil ta čas že odpovedal cesarstvu in sicer v ravnem gradu, kjer je imel zaprtega svetega očeta, — v gradu Fontainebleau. Odposlan je bil v prognanstvo na otok Elbo. Zvezda Napoleonove slave se je l. 1815. še enkrat zasvetila, a njen sijaj je trajal le 100 dni, potem pa je zatonila za vedno.

Iz hvaležnosti za čudežno rešitev, katero je pripisoval nebeški Kraljici, je Pij VII. določil, da naj se vsako leto dne 24. maja slovesno obhaja praznik Marije, pomočnice kristjanov. Don Bosko, ki se je rodil ravno to leto, je bil velik pospeševatelj te nove pobožnosti.

(Dalje).

J. Perovšek.

Čudoviti napredek v katoliški cerkvi v devetnajstem stoletju.

Benediktinec P. Domenik Baltus je spisal knjigo o protestantstvu. Med drugim opisuje v tej knjigi napredek katoličanstva od začetka do konca devetnajstega stoletja. Res občudovanja vreden napredek. Poglejmo statistiko!

Na Angleškem in v Škociji je bilo v početku 19. stoletja 120 tisoč katoličanov, do konca stoletja se je število povzdignilo do dva milijona. L. 1800. je bilo med prebivalci na Holandskem le eno petino katoličanov, koncem stoletja sta bili že dve petini. Na Nemškem je bilo v začetku 19tega stoletja šest milijonov, proti koncu pa 16 milijonov katoličanov. Švica jih je štela v začetku stoletja 270 tisoč, proti koncu 1,700.000; Balkan v začetku 270 tisoč, proti koncu 600.400; azijska Turčija v začetku 400 tisoč, koncem stoletja 658.000; Perzija v začetku le 300, proti koncu deset tisoč; severna Afrika v začetku 15.090, koncem stoletja 500 tisoč. V srednji, vzhodni in zahodni Afriki v začetku stoletja ni bilo nobenega katoličana, koncem stoletja jih je bilo okoli dva milijona. Isto tako je napredovalo katoličanstvo v španskih, holandskih in angleških naselbinah v Oceaniji. V vzhodni Aziji se je povzdignilo število katoličanov od enega do šest milijonov; v Združenih državah v Ameriki od 36 tisoč do deset milijonov. — In vendar si upajo nasprotniki reči, da bo katoličanov kmalu konec!

Nekrologija.

Dné 26. svečana 1905. je zatisnila oči

gospica Nežika Smrekar

rojena dné 29. januarja 1860. pri Sv. Heleni. V našem listu ne moremo prezreti njenega imena, saj rajna je bila s salezijanci vedno v najožji zvezi. Bila je desna roka svojemu bratu č. g. Janezu Smrekarju, pravemu ustanovitelju salezijanskih naprav na slovenski zemlji. Sredi ogromnih težav je tolažila svojega brata, ga navduševala ter mu dajala pogum in veselje do salezijanskih naprav. O tem so osebne priče razni slovenski salezijanci, katerim je blaga pokojnica vsikdar rada postregla in jih osrčevala zlasti pri odhodu, ko jih je njen brat l. 1894., 1895. in 1896. peljal v večjem številu iz Ljubljane v Turin, da bi se ondi v sal. zavodu vzgojili za učitelje mladine in za sal. misijonarje. S kolikim veseljem je pripravljala posteljno in namizno opravo precej pri prvem prihodu salezijancev v Ljubljano, se salezijanci še vedno hvaležno spominjajo. Kaj vse je žrtvovala za slovenske salezijance, ve le Bog, ki ji je za taka blaga dela gotovo obilo poplačal. S svojim junaškim delovanjem za salezijanske naprave je blaga pokojnica postala deležna vseh onih del, katere slovenski salezijanci, duhovniki in neduhovniki, opravljajo po širnem svetu in vseh onih dobrih del, katere bodo storili v prihodnje.

Pogreb, ki se je vršil dné 27. svečana, je najbolj viden dokaz, kako je bila ljubljena blaga pokojnica. Mnogo duhovnikov, učiteljev, redovnikov in redovnic, društvo krščanskih delavk s svojo krasno zastavo, gojenci iz Marijanišča, deklice iz sirotišnice, salezijanski gojenci in predstojniki iz Rakovnika in mnogoštevilno ljubljansko občinstvo je spremilo rajnko na kraj počitka. Salezijanski gojenci s svojo godbo in salezijanski pevci so lepšali pogreb in pokazali, kako priljubljena je bila blaga pokojnica salezijanskemu zavodu.

Naj se veseli blaga pokojnica v naročju Jezusa Kristusa, iz ljubezni do katerega je čudovito potrpežljivo prenašala muke svoje bolezni, njej pa bodi ohranjen vedno blag spomin v salezijanskem zavodu na Rakovniku !

N. v m. p.

Milodari

za svetišče Marije, pomočnice kristjanov, na Rakovniku

(od 15. januarja do 15. februarja 1905).

Z veselim srcem naznanjamo vsem sotrudnikom in sotrudnicam, da prav pridno pripravljamo, da bi mogli v kratkem pričeti z zidanjem Marijinega svetišča. Prečast. g. D. Mihael Rua, vrhovni predstojnik salezijanske družbe, se jako zanima za salezijanski zavod v Ljubljani. Pred kratkim je lastnoročno pisal in nas spodbujal, naj hitro pričnemo z zidanjem. Takoj, ko bodo rešene nekatere težave, bomo v resnici pričeli. Zato se zatečemo k blagim sotrudnikom in sotrudnicam s prošnjo, da bi se še nadalje pokazali tako naklonjene malemu zavodu, kakor so se pokazali do danes. Naj ne nehajo tudi v prihodnje podpirati zavod z milodari in z molitvijo, ker le ž njih pomočjo bomo mogli pripraviti vredno stanovanje nebeški Kraljici. Naj bodo vsi zagotovljeni, da nobena beseda, katero bodo izrekli v korist Marijinega svetišča; noben korak, katerega bodo storili v ta namen; noben vinar, katerega bodo darovali za Njen hram, ne bo ostal pozabljen pri Mariji Devici: — bogato bo povrnila že na tej zemlji, še bogatejše v posmrtnem življenju. Zato srčno naprej! Vse v čast Mariji, pomočnici kristjanov!

G. Pavla Babič K 274.—; g. E. W. K 15.—; g. Apolonija Juvan K 480; g. Ivanka Rasp K 20.—; g. Marija Mekuč K 1240; g. Marija Sadar K 452; g. Ivanušič K 990; g. Marija Zaneškar K 4.—; g. Vrtnica K 29.—; Neimenovana K 4.—; č. g. Fr. Hirti K 4.—; č. g. J. Molj K 10.—; vč. g. Anton Dolinar K 5.—; č. g. Ivan Golob K 19.—; č. g. Jož. Ivančič K 4.—; č. g. Fr. Brulec K 10.—; milostljivi gospod L. Herg K 520; vč. g. F. Dovnik K 4.—; g. Jernej Bizjak K 10.—; g. Jožefa Kretscher K 10.—; g. A. Vodopivec K 1.—; g. Nežika Zorman K 220; g. Janez Turk K 1260; g. Neža Koritnik K 30.—; g. Jerica Kuhal K 5940; g. Terezija Dolenc K 4640; g. M. Kaušek K 24.—; N. N. K 13.—; g. Fr. Žagar K 4.—; Več oseb skupaj K 5.—; g. Franc Krpč K 10.—; g. Tereza Skubic K 1.—; g. Marj. Vojska K 860; g. Fr. Kramar K 1.—; g. Marija Jarc K 4.—; g. Marija Podkovšek K 3.—; g. Marija Tavčar K 2.—; g. Neža Potokar K 15.—; g. Marija Velkoverh K 16.—; g. I. Zdešar K 2.—; g. Anton Teater K 2.—; g. Nežika Udovč K 74.—; g. Marija Škof K 4.—; g. Ana Simončič K 5.—; g. Apolonija Zajc K 26.—; g. Iv. Vagaja K 10.—; g. Helena Rutar K 1.—; č. g. Jožef Sovič K 10.—; č. g. Iv. Lomšek K 14.—; č. g. Alojz Kummer K 5.—; č. g. Matija Okorn K 4.—; č. g. Ivan Debevc K 3.—; g. M. Klofutar K 4.—; č. g. K. Gnidovec K 5.—; g. Roza Kesler K 5.—; Neimenovana K 1630; N. N. K 2.—; g. Ana Kastelic K 10.—; g. Ana Košnik K 1.—; g. Jožef Sedlar K 2.—; g. Margarita Sršen K 3.—; g. Lenčka Migler K 120; g. Nežika Vojska K 1510; g. Adolfinia Swarzelmueller K 4.—; g. Terezija Falč K 120; g. A. Lampe K 2.—; g. Uršula Laurič K 1.—; g. Alojzija Kresč K 330; g. Kenda K 2.—; N. N. K 2.—; g. Fr. Virant K 1.—; g. Marija Pirc K 740; g. Režika N. K 9.—; g. M. Traven K 80.—; č. g. Anton Račingaj K 5.—; g. Jarolim K 5.—; č. g. Ivan Šašelj K 1850; č. g. Alojz Šoba K 4.—; č. g. Andr. Ramoveš K 4.—; N. N. K 3.—; č. g. J. Kociper K 4.—; č. g. Fr. Koželj K 2.—; č. g. Fr. Sila K 3.—; vč. g. Andr. Zamejic K 4.—; č. g. Jožef Bekar K 2.—;

č. g. Fr. Dimnik K 4—; g. A. Romih K 12—; č. g. L. Kumar K 2—; g. Pavla Vider K 2—; g. Franc Walland K 26·20; N. N. K 10—; vč. g. Anton Čebič K 6—; Neimenovan K 21—; g. Marija Gregorač K 9·80; g. Ana Miklavčič K 25·40; g. Vrtnica K 17—; g. Apolonija Zajec K 11·60; g. Terezija Žnidaršič K 1·20; g. Jerica Kožuh K 2·40; g. Ana Elesini K 5—; g. Marija Velkavrh K 48—; g. Ivana Barl K 5·80; g. Uršika Svetlič K 15—; g. Marija Češnovar K 1·20; g. Helena Zupančič K 40·60; gg. Uršula Mikolič in Alojzija Bajc K 47—; g. Jerica Pajk srebrno verižico; g. Margareta Starle K 2—; g. Zadrgal K 7—; g. Anica Z. K 2·60; g. Blaž K. K 38—; g. Jerica Martinjak K 3·20; č. g. prf. dr. Dolenc K 5—; g. Neža Vrhovec K 2—; g. Uršula Jerin K 1·20; g. Uršula Jurkovič K 20—; g. Margareta Bizi K 2—; g. Marija Kos K 94·90; g. Neža Zorman K 1·20; č. g. I. Koruza K 5—; Župni urad Dobrepolje K 51—; g. Hittaller K 5—; č. g. Peter Koprivec K 8·20; č. g. J. Bezenšek K 6—; g. Matija Volavc K 5·10; č. g. Jožef Rome K 7—; č. g. Rajmund Jelušič K 12—; č. g. Jernej Vurkec K 6—; č. g. Fr. Spindler K 3—; č. g. Jožef Jurizza K 2—; č. g. J. Boncelj K 3·20; č. g. Fr. Grivec K 40—; č. g. Bartel Baltazar K 10—; vč. g. Ant. Čibuč K 6—; N. N. K 4—; Neimenovana K 9·40; g. Julij Slapšak K 2—; g. Marija Peterlin K 1—; g. M. Miklavčič K 13—; N. N. K 4—; g. Jerica Kožuh K 5—; g. Marija Pfeffer in Fr. Benkovič K 2·40; g. Ana Simončič K 8—; g. Janez Ortar K 1—; g. Marija Selan K 3—; Družina Jenovski K 2—; g. Marija Vrhovec K 14—; g. M. K. in A. K. K 200—; g. Marija Vidmar K 3·80; č. g. Jožef Plepelec K 2—; č. g. Matija Gerzin K 10—; č. g. Lovro Krištofič K 12—; č. g. Ivan Soukup K 10—; č. g. Martin Kragel K 5—; č. g. Fr. Zbašnik K 5—; č. g. M. Ulčnik K 3—; g. Anton Knaus K 20—; g. Jera Kuhel K 53·20; g. Terezija Dolenc K 76·20; č. g. A. K. K. 10—; č. g. Peter Koprivec K 6—; g. Avgust Jenko K 20—; č. g. Jan Kumar K 6—; č. g. Ant. Anžlovar K 8—; č. g. Leopold Hirtl K 4—; g. M. Rozman K 2—; g. Marija Kaštrun K 10—; g. Mina Ekart K 10—; č. g. Tomaž Potočnik K 37—; gospica Ros K 2—.

Vsem tem dobrotnikom in dobrotnicam, ki tako blagodušno podpirajo zavod in s svojo dobrotnostjo in radodarnostjo lajšajo težave, katere dopri-
naša vsako začetno delo, izrekamo najiskrenejšo zahvalo ter se še nadalje pri-
poročamo njih blagodušnosti.

Za vse, kar je v „Don Bosku“ natisnjenega, se želi le toliko veljave,
kolikor je priznava nezmotljiva sv. katoliška cerkev, zdrava pamet in
zgodovinska resnica.

